

รายงานสถานการณ์ประมงยุโรปเดือนมิถุนายน 2560¹

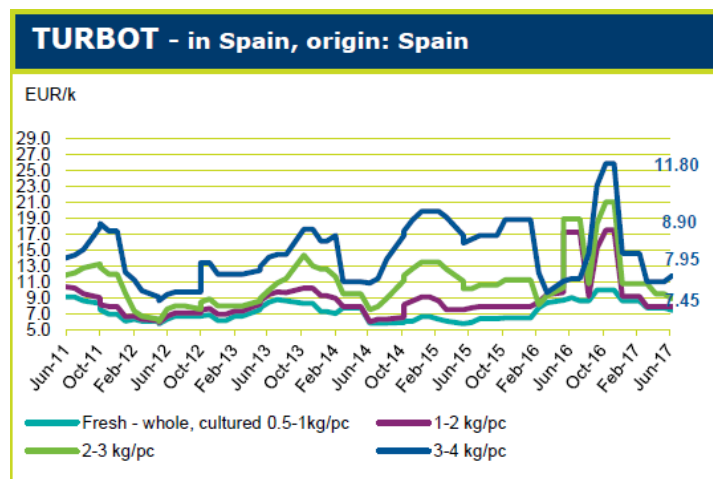
ปิติชาติ ไชยเสนา
เศรษฐกรปฏิบัติการ

ภาพรวมสถานการณ์ประมงยุโรป

โดยภาพรวมตลาดอาหารทะเลในยุโรปในช่วงเดือนมิถุนายนเข้าสู่ช่วงที่มีการบริโภคสูงสุด ราคาปลาสูงขึ้นในชนิดปลาหน้าดิน (groundfish) ปลากระพงขาว (seabass) และปลาตะเพียนทะเล (seabream) แต่ปลาตาเดียว (Turbot) มีแนวโน้มราคาลดลง

ปลาหน้าดิน (Ground fish)

ในเบื้องต้นคาดการณ์ว่าราคาปลา hake (*Merluccius productus*) ในช่วงฤดูใบไม้ผลิจะต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ปลาอลาสก้าพอลลัค (Alaska Pollack) ที่ตลาดมอสโคว์และวลาดีวอสตอกมีราคาสูงขึ้น ปลาคอดที่ตลาดโปแลนด์มีราคาสูงและคาดว่าราคาจะเพิ่มขึ้นต่อไป ปลาตาเดียว (turbot) มีราคาลดลงร้อยละ 15 เป็นการลดลงอย่างมากจากการคาดการณ์ว่าในช่วงนี้ของปีจะมีผลผลิตเข้าสู่ตลาดปริมาณมาก ทำให้ราคากลับไปอยู่ที่ระดับเดียวกับช่วงเดียวกันของปี 2559

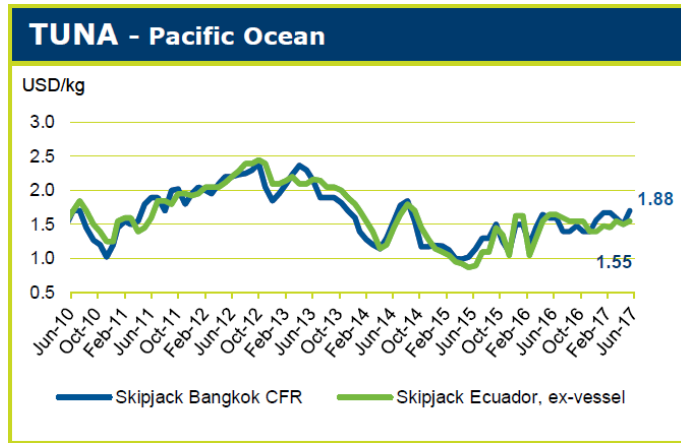
แผนภูมิที่ 1 แนวโน้มราคาปลาตาเดียวในตลาดสเปน

ปลาทูน่า (Tuna-Billfishes)

การทำประมงในเขตพื้นที่แปซิฟิกตะวันตกและแปซิฟิกตอนกลาง (Western and Central Pacific : WCP) เป็นไปอย่างล่าช้า แต่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับหลายเดือนที่ผ่านมา วัตถุประสงค์ในโรงงานแปรรูปที่ไทยอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ ประกอบกับการห้ามทำประมงที่ใช้อุปกรณ์ช่วยทำประมงประเภทเครื่องมือล่อปลา (Fish Aggregating Device : FADs) กำลังจะเริ่มในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงตุลาคมที่จะมาถึง ส่งผลให้ราคาทูน่าท้องแถบ (skipjack) สูงขึ้น ผู้ให้บริการขนส่งหลายรายจึงส่งวัตถุดิบจากมหาสมุทรอินเดียมาเพิ่มเพื่อชดเชยปริมาณที่ลดลงจากเขต WCP

อัตราการจับลดลงเล็กน้อยในเขตแปซิฟิกตะวันออก ขณะที่โรงงานแปรรูปท้องถิ่นรายงานว่ายังคงมีวัตถุดิบเหลือเพียงพอ โรงงานแปรรูปรายงานว่ามีความสั่งซื้อเพิ่มขึ้น ทูน่าท้องแถบมีราคาสูงขึ้นที่กรุงเทพฯ ขณะที่ราคาทูน่าครีบลีโงลดลง เนื่องจากมีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น

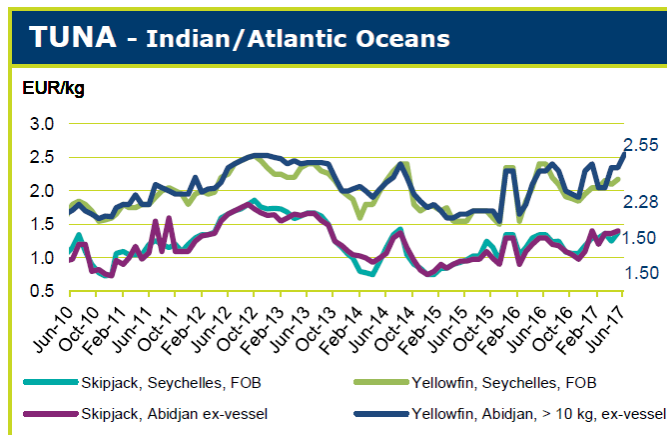
¹ European Price Report Issue 1/2017, January 2017. Rome, Italy.

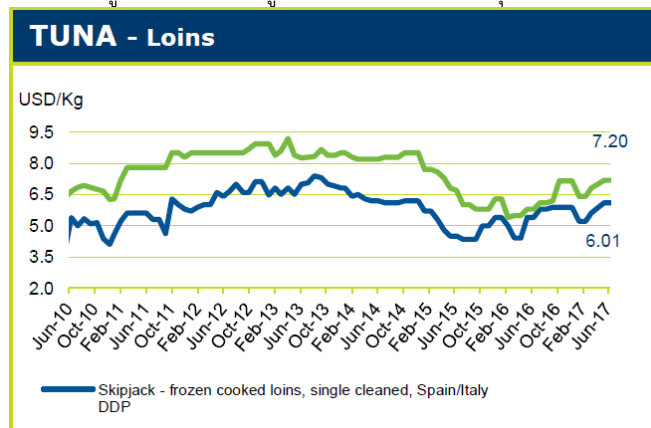
แผนภูมิที่2 แนวโน้มราคาปลาทูน่าท้องแถบจากกรุงเทพฯ และเอกวาดอร์

สถานการณ์การจับทูน่าในมหาสมุทรอินเดียยังคงที่ ปริมาณผลผลิตจากการจับอยู่ในระดับปานกลาง วัตถุดิบในโรงงานแปรรูปท้องถื่นมีเพียงพอ ราคาทูน่าท้องแถบและครีบเหลืองเพิ่มขึ้นเนื่องจากความต้องการจากไทยเพิ่มขึ้น การทำประมงในเขตมหาสมุทรแอตแลนติกอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ เนื่องจากสภาพอากาศแปรปรวน และความต้องการจากโรงงานแปรรูปท้องถื่นอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้ราคาทูน่าท้องแถบสูงขึ้น ขณะที่ทูน่าครีบเหลืองราคาคงที่

โดยภาพรวมผลจากปริมาณการจับในมหาสมุทรแอตแลนติกลดลง และปลาจากมหาสมุทรอินเดียไปยังกรุงเทพฯเพิ่มขึ้น ทำให้ราคาทูน่าท้องแถบและครีบเหลืองสูงขึ้นมาก ขณะที่ตลาดทูน่าปรุงสุก และตลาดเนื้อทูน่าลอยด์ ยังคงที่

แผนภูมิที่3 แนวโน้มราคาปลาทูน่าท้องแถบและทูน่าครีบเหลืองจากมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแอตแลนติก

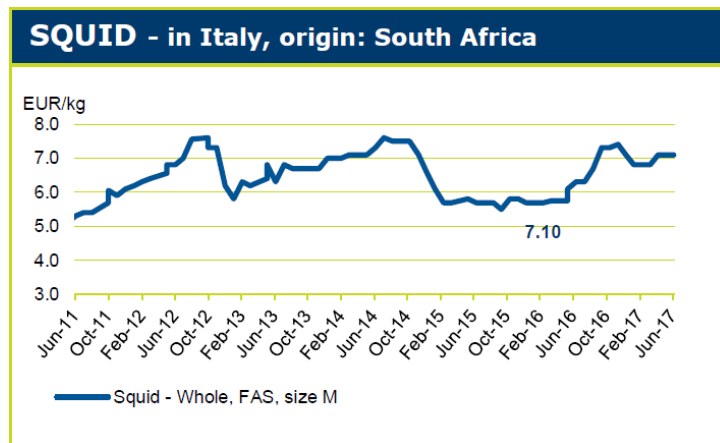
แผนภูมิที่4 แนวโน้มราคาเนื้อปลาทูน่าลอยด์ปรุงสุกแช่แข็งในตลาดสเปนและอิตาลี

ปลาผิวน้ำขนาดเล็ก (Small Pelagics)

ปลาเฮอริง (herring) และสแปรต (sprat) ในโปแลนด์อยู่ในช่วงที่มีราคาลดลงตามฤดูกาล ขณะที่ปลาแปซิฟิกเฮอริงแปซิฟิกมีราคาคงที่

หมึก (Cephalopods)

เดือนมิถุนายนเป็นช่วงนอกฤดูกาลของปลาหมึกยักษ์ (octopus) ส่งผลให้ราคาวัตถุดิบสูง การทำประมงหมึกกล้วย (squid) ในแอฟริกาใต้เริ่มต้นอีกเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคมและสินค้าคงเหลือในสต็อกอยู่ในระดับต่ำ การทำประมงหมึกในอาร์เจนตินาได้ผลผลิตไม่ดี แต่ที่เปรูมีผลผลิตดีจึงสามารถมาชดเชยในปริมาณที่ขาดได้ ทั้งนี้โดยรวมราคาหมึกในปีนี้อยู่ในระดับไม่สูง

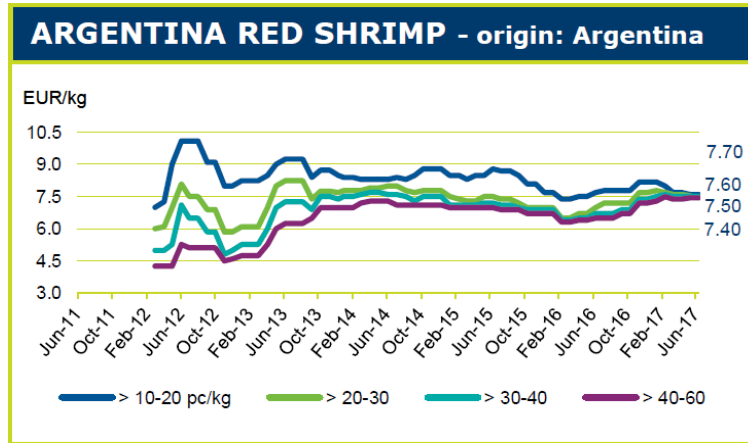

แผนภูมิที่ 5 แนวโน้มราคาหมึกจากแอฟริกาใต้ในตลาดอิตาลี

กุ้ง (Crustaceans)

การจับกุ้งในอาร์เจนตินามีปริมาณสูงในช่วงเริ่มต้นฤดูกาลมาตั้งแต่ 19 พฤษภาคม โดยเฉพาะขนาด 20/30 10/20 และ 30/40 ตามลำดับ ความต้องการกุ้งจากเอเชียโดยเฉพาะญี่ปุ่นมีปริมาณสูง ถึงแม้ผู้ซื้อจากจีนจะมีการชะลอการซื้อลงบ้างก็ตาม โดยญี่ปุ่นต้องการกุ้งขนาดเล็กเป็นส่วนใหญ่ ยุโรปมีปริมาณสต็อกกุ้งขนาดใหญ่จากปีที่ผ่านมาอยู่จำนวนหนึ่ง ทำให้ราคากุ้งขนาดใหญ่ราคาเท่ากับกุ้งขนาดเล็กที่ขนาด 30/40 – 40/60 ตัวต่อกิโลกรัม ซึ่งเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก รายงานภาพรวมราคาจนถึงปัจจุบันของปีนี้ ราคากุ้งต่ำกว่าปีที่ผ่านมา การเพาะเลี้ยงกุ้งในอเมริกาใต้อยู่ในช่วงนอกฤดูกาล จึงเห็นราคาสูงขึ้นได้บ้าง ทางด้านอินโดนีเซียมีวัตถุดิบกุ้งคงที่เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ราคาจึงยังคงที่

คาดว่าปริมาณปูและล็อบสเตอร์จะสูงขึ้นในเดือนต่อจากนี้ เนื่องจากเป็นช่วงเริ่มต้นฤดูกาลทำประมงในยุโรป ล็อบสเตอร์จากอเมริกายังคงเป็นที่ต้องการของตลาด เนื่องจากทั่วโลกมีความต้องการสูง ขณะที่ปริมาณจำกัด แต่ราคาล็อบสเตอร์ลดลงในช่วงครึ่งเดือนหลังของเดือนพฤษภาคมไปจนถึงต้นเดือนมิถุนายน เนื่องจากมีสภาพอากาศดี และมีปริมาณการจับได้เพิ่ม แต่คาดว่าราคาจะสูงขึ้นอีกในช่วงปลายฤดูใบไม้ผลิในแคนาดา (ช่วงหลัง 30 มิถุนายน) เป็นต้นไป

แผนภูมิที่ 6 แนวโน้มราคากุ้ง red shrimp จากอาร์เจนตินา

หอยสองฝา (Bivalves)

เดือนมิถุนายนเป็นช่วงเริ่มต้นของฤดูกาลหอยแมลงภู่ bouchot ในฝรั่งเศส ปริมาณการซื้อหอยนางรมในช่วงฤดูร้อนจากร้านค้าปลีกลดลง ผู้ผลิตที่อยู่ตามชายฝั่งจึงใช้วิธีขายโดยตรงไปยังนักท่องเที่ยว อย่างเช่นการขายในรถบรรทุกร้านอาหาร (Food truck) และขายให้กับผู้รับซื้อที่มีรถห้องเย็นเคลื่อนที่แบบตลอด 24 ชั่วโมง

สถาบันวิทยาศาสตร์ของฝรั่งเศส (French scientific institution : IFREMER) รายงานการติดตามอัตราการตายของหอยนางรม (oyster mortalities) ในรายงานเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคมพบว่าโดยเฉลี่ยทั้งประเทศ ลูกพันธุ์หอยนางรมมีอัตราการตายร้อยละ 27.9 โดยมีความแตกต่างและผันผวนสูงในแต่ละพื้นที่ ส่วนหอยนางรมวัยอ่อนและหอยนางรมตัวเต็มวัยมีอัตราการตายต่ำกว่ามากที่ระดับร้อยละ 1.2 และร้อยละ 0.9 ตามลำดับ

การทำประมงหอย (clam) ในอิตาลีอยู่ในช่วงคึกคักมาก และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกำลังมีความต้องการสูง ราคาหอยมีชีวิตเพิ่มขึ้น 1 ยูโรต่อกิโลกรัมภายในเพียงแค่สองถึงสามสัปดาห์

ปลาแซลมอน (Salmon)

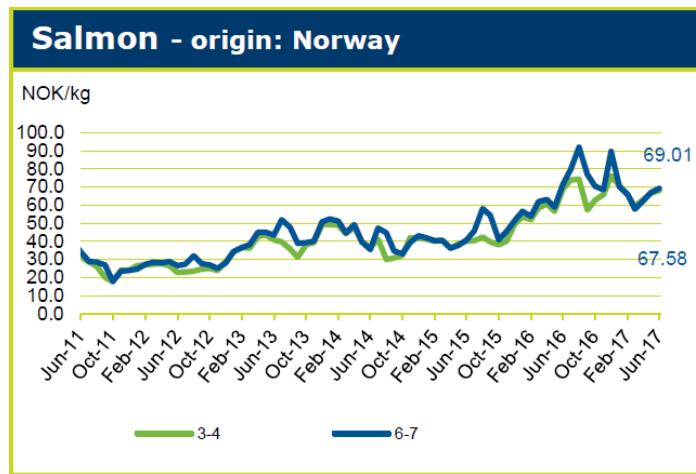
ในช่วง 2 เดือนที่ผ่านมาราคาส่งออกปลาแซลมอนแอตแลนติกจากฟาร์มเพาะเลี้ยงของนอร์เวย์ได้รับอยู่ที่ระดับราคาสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ในช่วงต้นเดือนมิถุนายน ราคาตกลงเล็กน้อย แต่ยังคงสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ดัชนีราคาปลาแซลมอนในตลาดหุ้น NASDAQ² ในช่วงสัปดาห์ที่ 22 อยู่ที่ 7.7 เหรียญสหรัฐฯต่อกิโลกรัม

ช่วง 5 เดือนแรกของปี 2560 ราคาแซลมอนที่สูงขึ้น ทำให้มูลค่าการส่งออกแซลมอนนอร์เวย์โดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 14 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าสมาคมอาหารทะเลนอร์เวย์ (The Norwegian Seafood Council : NSC) รายงานปริมาณปลาแซลมอนส่งออกลดลงร้อยละ 2 ก็ตาม โดยปริมาณการส่งออกแซลมอนตั้งแต่เดือนมกราคม - พฤษภาคม มีมูลค่า 306.75 ล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นปริมาณ 377,000 ตัน ปริมาณการส่งออกไปยังตลาดสหภาพยุโรปลดลงร้อยละ 5 แต่มูลค่ากลับเพิ่มขึ้นร้อยละ

² NASDAQ (National Association of Securities Dealers Automated Quotation) ก่อตั้งในปี ๑๙๗๑ เป็นตลาดหุ้นที่ซื้อขายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งแรกของโลก

11 แสดงให้เห็นว่ายังมีความต้องการแซลมอนอย่างต่อเนื่องทั้งที่ราคาสูงขึ้น ที่อังกฤษราคาแซลมอนสูงขึ้นจากการที่ค่าเงินปอนด์อ่อนค่า และราคายังคงสูงกว่าปีก่อนทั้งที่มีปริมาณแซลมอนจากภายนอกเข้ามาอย่างอังกฤษเพิ่มมากขึ้น และสำหรับสหรัฐฯ ยังคงเป็นตลาดที่สำคัญของแซลมอนจากทั้งนอร์เวย์และอังกฤษ ซึ่งมียอดสั่งซื้อสูงต่อเนื่อง และเป็นคู่แข่งที่สำคัญสำหรับผู้ซื้อจากยุโรป

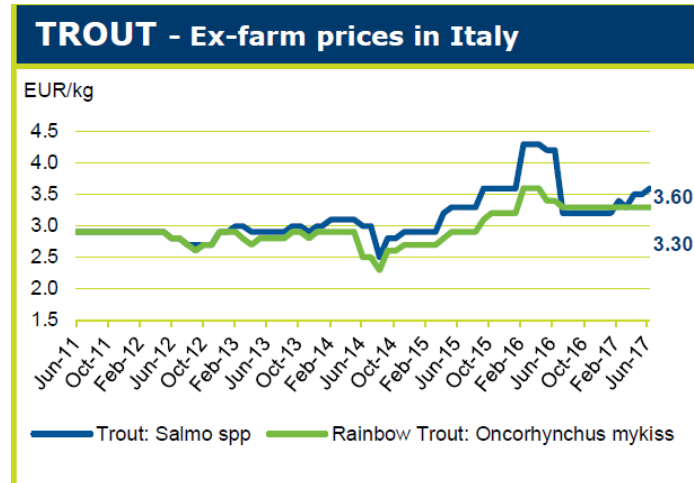
ปริมาณแซลมอนจากฟาร์มประเทศนอร์เวย์สูงขึ้นร้อยละ 4 ในเดือนเมษายน 2560 เมื่อเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันของปี 2559 และคาดว่าผลผลิตโดยรวมทั้งปีจะเพิ่มขึ้น ปริมาณปลาที่มากขึ้นจะเข้าสู่ตลาดในช่วงไตรมาส 3 และจะส่งผลให้ราคาอาจลดลงอยู่ในช่วง 6-7 เหรียญสหรัฐฯต่อกิโลกรัม ต่อเนื่องถึงไตรมาส 4 FishPool ได้คาดการณ์ราคาล่วงหน้า (forward price) อยู่ที่ระดับ 7 เหรียญสหรัฐฯต่อกิโลกรัม เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าที่ให้ราคาไว้สูงถึง 9.4 เหรียญสหรัฐฯต่อกิโลกรัม

แผนภูมิที่ 7 สถานการณ์ราคาแซลมอนนอร์เวย์

ปลาเทราต์ (Trout)

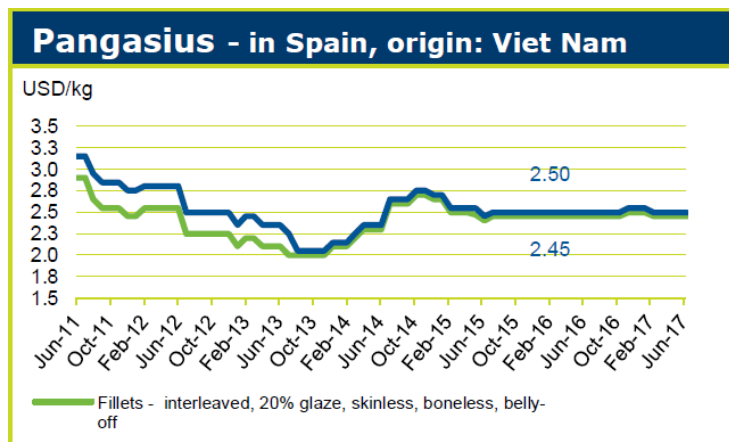
สมาคมอาหารทะเลนอร์เวย์รายงานตัวเลขการส่งออกปลาเทราต์เดือนพฤษภาคมปริมาณ 2,900 ตัน มูลค่า 27.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ปริมาณลดลงร้อยละ 43 และ มูลค่าลดลงร้อยละ 16 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยภาพรวมการส่งออกในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2560 มีปริมาณ 14,000 ตัน มูลค่า 129.78 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ปริมาณลดลงร้อยละ 55 สะท้อนภาวะขาดแคลนปลาจากฟาร์มปลาเทราต์ในนอร์เวย์ ปริมาณปลาจากฟาร์มในเดือนเมษายนลดลงร้อยละ 26 เมื่อเทียบกับเดือนเมษายน ซึ่งเป็นผลจากการขาดแคลนปลาในรอบการเลี้ยงปี 2558 และ 2559 ในรอบการเลี้ยงปีปัจจุบันปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 4 จึงจะช่วยผ่อนคลายสถานการณ์ขาดแคลนปลาได้ในอีก 1 – 2 ปีข้างหน้า แต่จนกว่าจะถึงเวลานั้นประเทศที่เป็นตลาดส่งออกปลาเทราต์จากนอร์เวย์ได้แก่ ญี่ปุ่น เบลารุส ไทย โปแลนด์ และ สหรัฐฯ จะต้องรับภาระราคาที่สูงต่อเนื่อง เนื่องจากปลามีปริมาณจำกัด

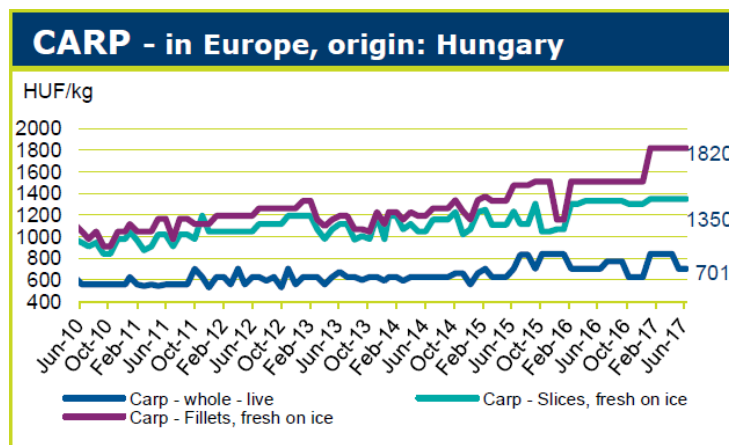
แผนภูมิที่ 8 สถานการณ์ราคาปลาเทราต์หน้าฟาร์มในตลาดอิตาลี

ปลาน้ำจืด (Freshwater fish)

ช่วงฤดูร้อนเป็นช่วงที่ยอดขายปลาน้ำจืดต่ำ อย่างไรก็ตามความต้องการปลาสวาย pangasius จากร้านอาหารยังได้รับความนิยม เนื่องจากเนื้อปลา มีขนาดพอดีทำอาหารได้ต่อจานและสามารถนำปลาไปทำอาหารที่มีราคาต่อหน่วย

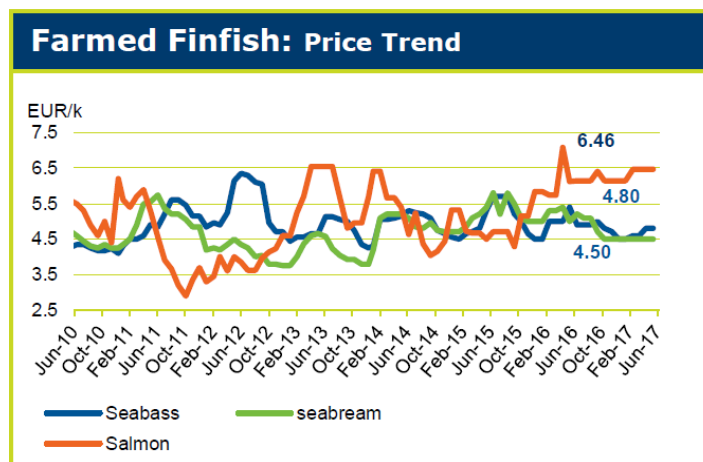
แผนภูมิที่ 9 สถานการณ์ราคาปลาสวาย (pangasius) จากเวียดนามในตลาดสเปน

แผนภูมิที่ 10 สถานการณ์ราคาปลาไน (carp) จากฮังการีในตลาดยุโรป

ปลากะพงขาว (Seabass) ปลาคะเพียนทะเล (Seabream) และปลา Meagre³

ความต้องการตามฤดูกาลทำให้ปลากะพงขาวจากฟาร์มในยุโรปมีราคาสูงขึ้นเล็กน้อยในช่วงสองสามเดือนที่ผ่านมา แต่ราคาในปีนี้มีแนวโน้มลดลงเนื่องจากมีปริมาณผลผลิตสูง และสินค้าปลาคะเพียนทะเล (gilt-head bream) มีรายงานราคาลดลง เนื่องจากตลาดได้รับผลจากการที่กรีซและตุรกีซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตหลักมีผลผลิตปลาคะเพียนทะเลปริมาณมาก และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมกังวลเกี่ยวกับการมีสต็อกสัตว์น้ำวัยอ่อนสำหรับปลาชนิดนี้มากเกินไปในตุรกี ซึ่งจะส่งผลทำให้ราคาลดลงในตลาดยุโรปในอีก 2 – 3 ปีข้างหน้า อย่างไรก็ตามในปี 2560 จนถึงปัจจุบัน กรีซและตุรกีได้เพิ่มปริมาณการส่งออกปลาทั้งสองชนิด โดยเฉพาะปลาคะเพียนทะเล ในระยะยาวผู้ส่งออกชาวกรีซและสเปนจะแข่งขันในด้านราคากับปลาจากตุรกี แต่ปลาจากตุรกีเติบโตมากขึ้นในทุกตลาดหลักที่สำคัญ ดังนั้นผู้ผลิตจากทั้งสองประเทศจะต้องแสวงหาหนทางในการสร้างความแตกต่างในด้านคุณภาพแทน

แผนภูมิที่ 11 สถานการณ์ราคาปลากะพงขาวและปลาคะเพียนทะเลและปลาแซลมอน

³ ปลา Meagre เป็นปลากินเนื้อ อาศัยอยู่บริเวณผิวน้ำตามชายฝั่งบริเวณมหาสมุทรแอตแลนติก ตั้งแต่ฝรั่งเศส ถึงเซเนกัล และทะเลเมดิเตอร์เรเนียน